

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

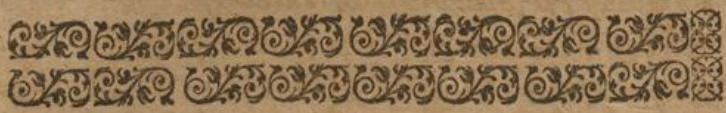
Francofurti, 1620

Consolatio ad uxorem suam

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1372)

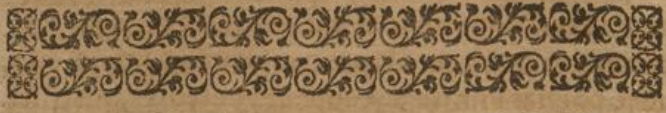
ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Παρθενικής παρὰ τὴν ἰδίαν γυναῖκα.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ τῆς γυναικὸς ἡ δὲ παρὰ τὴν ἰδίαν. Ὅν ἐπεμψας ἀπαγγελου...

μέν οὖν παρὰ τὴν ἰδίαν νομίζω γενόμενα γεννότερα ἔχειται ὡς σοι μέλει...

PLVTARCHI CON-

folatio ad vxorem suam.

PLVTARCHVS vxori S. Quem misisti mihi de obitu filiolæ nūciaturum...

peracta: itaq; velim facta omnia, vt & nunc & in posterū quā maxime tibi vacuitatē doloris præstent. Quod si quid volēs prætermisisti, meamq; expectas sententiā, at arbitrariq; te facilius laturā me præsentē...

Odi nunc arcum corneum habitem, Exercitationes perant; quia semper fugiebat & formidabat recordationem pueri qui vna eas obiuerat...

Atque id quidem mirum mihi non est visum: si, quæ ne ad theatrum quidem aut solennes pompas unquam te comere aut ornare consueuisses, luxumque adeo ad ipsas inutilem voluptates putauisses: in tristi materia frugalitatem conseruasses. Non enim in bacchationibus modo oportet modestam mulierem corruptelæ expertem manere: sed ita sentire etiam, in luctu quoque concussionem animi opus habere continentia. non quæ aduersus naturalem in liberos parentum amorem pugnet, (vt multi arbitrantur) sed contra incompósitos intemperantesque animi motus. Condonamus enim dilectioni liberorum desiderium, honorem, & memoriam defunctorum. Sed lugendi inexplicata cupiditas, ad lamentationes planctusque prouehens, non minus turpis est quam intemperantia voluptatum: verbis tamen effectum est, vt veniam impetraret, quia loco delectationis dolor & acerbitas turpitudini coniunguntur. Quid enim, quæso, magis est à ratione alienū, quam nimirum risum & gaudiū amputare, fletui & ciulatu ex eodē fonte promanāti fluxum liberū permittere? aut de vnguento & purpura nonnullos cum vxoribus delitigare, interim concedentes tonsurā lugubrem, atratam vestem, sessionem deformē, accubitum laboriosum? aut, quod omniū est atrocissimū, si seruos ancillasve dominæ aliquando immodice & inique puniant, obstare iis & prohibere: pati interim eas ipsas acerbe de seipsis sumere ac crudeliter supplicium tali in casu, qui aliquā animi relaxationē humaniorē requirat? Verum nobis, mea vxor, neq; ista opus fuit lite, neq; hac opus fore puto. Nam frugalitate quod vel ad cultum corporis, vel ad victus rationem attinet, nullus philosophorum est quem nostra familiaritate ac consuetudine vsus non in tui admirationem traxeris: neque ciuium cui non in factis, sacrificiis, & theatris tua cultus vilitas spectaculo fuerit. Iam vero etiam in simili re magnam animi grauitatem declarauisti, liberorum natu maximo amisso: & rursum, cum nos elegans iste Chæron reliquisset. Memini enim quando à mari cum hospitis mihi domum redeunti allatus est de pueri morte nunciatus, illiq; vna mecum domū venerunt, aliis etiā comitantibus: eos cum omnia intus pacata, altamq; offendissent tranquillitatem, opinatos fuisse (id quod postea etiam aliis narrauerunt) nihil accidisse aduersi, vanumq; fuisse illum rumorem. ita tu tum modesto domum adornaueras, eo tempore, quod magnā confusionis materiam præberet. Atq; hunc quidem tuis vberibus lactaueras, ac mammae collisionē pafæ sectionem sustinueras. Hæc enim generosam & prolis suæ amantem decent. alias plerasque matres videmus quando liberos suos tanquam ludicrum aliquod ab aliis in manus traditos sumunt, postea iis mortuis in vanum ingratumq; luctum effundi. non ob amorem hoc, (is enim honeste ac circumspicte agit) sed quod exiguæ naturali affectioni multum vanæ gloriæ studium admixtum, feros facit, & furiosos, implacabilesque luctus. Atque hoc videtur non ignorasse. Æsopus. Ait enim ille, cum iupiter diis honores diuideret, & Luctus quoque sibi aliquid posceret: concessum ei esse vt honoraretur, sed tantum ab iis qui volentes vltroque id facerent. Et profecto ab initio luctus ita habet. Vnusquisque luctum sibi ipse adsciscit. qui vbi actis radicibus subleuit, familiarisque est factus, non iam volentibus his quos occupauit rursum abit. Ergo præ foribus ei repugnandū est, neq; committendū, vt veste, tonsura,

A ἐγὼ δὲ τοῦτο μὴ οὐκ ἐθαύμαζον, εἰ μηδέποτε καλλωπι-
σαμένη πᾶσι θεατρῶν ἢ πομπῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἡδονὰς ἀ-
χρηστον ἠγασαμένη τὴν πολυτέλειαν, ἐν τοῖς σκυδοσποῖς
διεφύλαξας τὸ ἀσφαλὲς καὶ λιτόν. οὐ γὰρ ἐν βακχύμα-
σι δειμόνον τὴν σφραγίδα μὴν ἀδιάφθορον, ἀλλὰ μηδὲν
οἶεσθαι ἠπτόν τὸν ἐπένδοσι σάλλον, καὶ τὸ κίνημα τῶν παῖδων
ἐκρατείας δεῖσθαι ἀμαχομένης οὐ πρὸς τὸ φιλοσοφῆσαι,
ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀκράσει τῆς ψυ-
χῆς. τὰ μὲν γὰρ φιλοσοφῶντα χερσὶ ζόμεθα τὸ ποθεῖν καὶ τὸ τι-
μᾶν καὶ τὸ μεμνησθαι τῶν ἀποθνήσκοντων ἢ δὲ θνήσκοντων ἀ-
πληγῶς ἐπιθυμία, καὶ πρὸς ὀλοφύσεις ἐξάγουσα καὶ κρ-
πιτοῖς, ἀγρὰ μὲν ἔχῃ ἠπτόν τῆς πᾶσι θεῶν ἡδονὰς ἀκρῆστας,
λόγῳ δὲ συγγνώμης ἔτυχε, ὅτι τὸ λυπηρὸν αὐτῆς καὶ πικρὸν
αὐτῇ τῶν τερπνοῦ τὰ ἀγρὰ πρὸς τὴν γὰρ ἀλογώτερον, ἢ ὁ
γέλωτος μὲν ὑπερβολὰς καὶ πρὸς χαρῆς ἀφαρῆν, τοῖς δὲ
κλαυθμῶν καὶ ὀδυρμῶν ῥύμασιν ἐκ μιᾶς πηγῆς φερομένων
εἰς ἀπὸν ἐφίεσθαι: καὶ πρὸς μύρα μὲν οἰοῖται καὶ πορφύρας ἀμα-
μάχας τῆς γυναικῶν, χουράς δὲ συγχωρῆναι πενήτοις, καὶ βαφὰς
ἐσθῆτος μελαίνης, καὶ καλίσσας ἀμόρφους, καὶ κατακλίσεις ἐπι-
πόνους: καὶ ὁ δὲ πτότων βεβήχασιν ἡλεπώτατον, αἰσικέως ἢ τε-
C ραπαμίδας κολάζουσιν ἀμέτρως καὶ ἀδίκως, οἰεσθαι
καὶ κωλύειν αὐτὰς, ὑφ' ἑαυτῶν δὲ ὡμῶς κολάζουσιν καὶ
πικρῶς, πρὸς ἑαυτῶν ἐν πάσει καὶ τύχῃ ῥασιων καὶ φι-
λανθρωπίας δεομένων. ἀλλὰ ἡμῖν γε, γυναι, πρὸς ἀλ-
λήλους οὐτ' ἐκείνης ἐδέσσε τῆς μάχης, οὐτε τῆς οἰμῆς
δέσσειν. Ὀπίσεια μὲν γὰρ τῆς πᾶσι τὸ σῶμα καὶ ἀδυσία τῆ
πᾶσι διαταρῶσθε βεβήχασιν τῶν φιλοσόφων ὃν οὐκ ἐξέπληξας
ἐν οἰμῆσι καὶ συμνησῆσι θνήσκοντων ἡμῖν, οὐτε τῶν πολιτῶν,
ἃ μὴ θεάματα παρέχεις ἐν ἱεροῖς καὶ θυσίαις καὶ θεατροῖς τὴν
σεαυτῆς ἀφέλειαν. ἢ δὲ καὶ πρὸς τὰ βίαια πολλῶν δι-
D σάθειαν ἐπέδειξω, τὸ πρὸς ἑαυτῶν τῶν τέκνων ἀποβαλοῦ-
σα, καὶ πάλιν ἐκείνου τῶν καλοῦ Χάρωνος ἡμᾶς πρὸς λι-
πόντος. μεμνησθαι γὰρ ἀπὸ θαλάσσης ξένους μοι σιωδδύ-
σαι τὰς ἀπὸ θηλυμένης τῆς τῶν παιδίου τελευτῆς, καὶ σιω-
ελθόντας ἅμα τοῖς ἄλλοις ἐς τὴν οἰκίαν: ἐπεὶ δὲ πολλῶν κα-
τάσαι ἐώρων καὶ ἠσυχίας, (ὡς ὑπερον διηγοῦντο καὶ πρὸς
ἐτέροις) ὥροντο μηδὲν εἶναι δεινόν, ἀλλὰ κενὸν ἄλλως ὀξεν-
νέσθαι λόγον. οὕτω σφραγῶς κατηκρίσθησας τὸν οἶκον, ἐν
καρῶν πολλῶν ἀκρῆστας ἐξοισίαν διδόντι. καίτοι τὰ σεαυ-
τῆς ἐκείνο μαδῶ ὀξενδρῆσας, καὶ τῆς ἰσχυρῆς τῆς θη-
E λῆς πρὸς ἑαυτῶν λαβοῦσας. ἡμῶν γὰρ ταῦτα καὶ φιλοσοφ-
γα. τὰς δὲ πολλὰς ὀφθαλμῶν μητέρας ὅταν ὑπὸ ἄλλων τὰ
παιδία κατὰρθῇ καὶ γαμῶθῃ, κατὰ τῶν παῖδων λαμβανέ-
σας εἰς χεῖρας, εἴτ' ἀποθανόντων ἐκχεομένης εἰς κενὸν καὶ
ἀχάριστον πένθος, οὐχ ὑπὸ βίαιας (ἀλλ' ὡς γὰρ βίαια καὶ
καλὸν) ἀλλὰ μικρῶν ὡς φυσικῶν πάθει πολὺ συγκεραννύμενον
τὸ πρὸς κενῶν δόξαι, ἀγρὰ ποιῆ καὶ μαμικῆ καὶ δυσεξίλα-
σα πείθει. καὶ τῶν φαίνεται μὴ λατῆν Αἰσωπον: ἐφ' ἧ γὰρ
εἶπ' ὅτι τῶν Διὸς τὰς ἡμᾶς ἀγνέμοντος τοῖς θεοῖς, ἦται καὶ
τὸ Πένθος. ἔδωκεν οὖν αὐτῶν, ὡς τὰ τοῖς αἰρουμένων δὲ μόνοις
F καὶ τῶν οἰκῶν. ἐν δὲ τῶν μὲν οὖν οὕτω τῶν γινόμενον εἶναι αὐ-
τὸς γὰρ ἕκαστος εἰσαγεῖ τὸ πένθος ἐφ' ἑαυτὸν: ὅταν δὲ ἰδρῶ-
θῇ χροῶν, καὶ ἡμῶν συμῆσας καὶ σιωοικῶν, ὡς δὲ πάλιν
βουλομένων ἀπαλλάττεται. διὸ δεῖ μάχεσθαι πρὸς τῶν
αὐτῶν, καὶ μὴ πρὸς ἑαυτῶν φερεσθαι δι' ἐσθῆτος ἢ χουράς,

ήλιος άλλου τῆς τοιούτων, ἀκεῖν ἡμέραν ἀπορῶντα καὶ
 δυσωποιῦτα, μικρὸν καὶ γενεὴ καὶ ἀνέξοδον καὶ ἀμείλι-
 κτον καὶ φοφοδὴ ποιεῖ τὴν ἀφροσύνην ὡς οὔτε γέλωτος
 αὐτῆ μετὸν, οὔτε φωτός, οὔτε φιλανθρωπίου τραπεζῆς,
 ταῦτα παρ᾽ ἐκείνη καὶ μεταχειρίζομένη ἀφ᾽ ὅ πένθος.
 ἀμέλεια δὲ σώματος ἐπονται τῷ κακῷ τούτῳ, καὶ ἀφρο-
 λαίωσις ἀλαίμια καὶ λουθρὸν καὶ τὴν ἄλλω διαίταν ὡν
 πρῶτον αἰλίον ἔδει τὴν ψυχὴν πονοῦσαν αὐτῆ βουηταῖα
 ἀφ᾽ ὅ σώματος ἐρρωμένον, πολὺ γὰρ ἀμβλυώταται καὶ χαλᾶ-
 ται τὸ λυποῦτος, ὡς παρ᾽ ἐν δὲ δία κύμα τῆ γαλιῶν τὸ σώ-
 ματος ἀφροσύνης. εἰ δὲ ἀνχμὸς ἐγέρηται καὶ τραχύ-
 τος ἐκ φαύλης διαίτης, καὶ μηδὲν δυνάμενος μὴδὲ χρῆσθαι
 ἀναπέμψη τὸ σῶμα τῆ ψυχῆ, πλὴν ὀδύνας καὶ λύπας,
 ὡς παρ᾽ ἴνας πικρὰς καὶ διεχερεῖς ἀναθυμιάσεις, ὅσδ᾽ βου-
 λομένοις ἐπὶ ραδίως ἀναλαβεῖν ὅσι. ταῦτα λαμβάνει πά-
 ρη τὴν ψυχὴν οὕτω κακωθεῖσαν. καὶ μὴ ὅγε μέγιστον
 ἐστὶ τῷ καὶ φοβερώτατον ὅσι, ὅτι ἀφ᾽ ἐκείνου κακῶν
 γυναικῶν εἰσόδους καὶ φωνὰς καὶ στυγερὰς φωνήσεις, ἀφ᾽ ἐκ-
 τεύουσι καὶ παρ᾽ ἀφροσύνης τὴν λύπην, ὅτι ἄλλων ἔτ
 αὐτῆ ὑφ᾽ ἑαυτῆς εἶδαι μὴδὲ δύναιται. γινώσκω γὰρ ποιοῦσι ἐ-
 ναγχοῦ ἀγῶνας ἠγωνίσω, τῆ Θεῶνος ἀδελφῆ βουηταῖα, καὶ
 μαχομένη ταῖς μὲν ὀλοφυρμῶν καὶ ἀλαλαγμῶν ἔξωθεν
 ἐπιούσας, ὡς παρ᾽ ἀτεχνῶς πῦρ ὅτι πῦρ φερούσας. ταῖς μὲν
 γὰρ οἰκίας τῆς φίλων ὅταν κακομῆρας ἴδωσι, σβεθνύσιν ὡς ἐχθ
 ἄλλοις ἐκαστος ἢ δυνάμεως, ταῖς δὲ ψυχῆς φλεγμασίας ἀν-
 τίς παρ᾽ ἐφ᾽ ἑσθῆσιν ὑπεκκαύματα. καὶ τὰ μὲν ὀφθαλ-
 μῶν ταῖς χεῖρας ὅτι εἶσι παρ᾽ ἀφροσύνην τὸν βουλόμηνον, ὅτι
 ἀπονοται τὸ φλεγμαίνοντος. ὁ δὲ πειθῶν καὶ ζηταὶ πρῶτον τὰ
 παρ᾽ ἐστὶν ἡμῶν ὡς παρ᾽ ῥόδιμα κινεῖν καὶ ἀφροσύνην
 ὅ πάθος, ἐκ μικροῦ τὸ γὰρ γαλιζόντος καὶ κινουῦτος, εἰς
 πολλὴν καὶ διεχερῆ κακῶσιν ἀναζητησόμενον. ταῦτα μὲν
 οἶδ᾽ ὅτι φυλάττει, πειρᾶ δὲ τῆ ἐπινοῖα μετ᾽ ἀφροσύνην
 σεαυτὴν ἀποκαθίσταται πολλάκις εἰς ἐκείνον τὸν χρόνον, ὅτι
 ὡ μὴδέπω πρὸ παιδίου τούτου γεροντός, μηδὲν ἐγκλημα
 παρ᾽ ἐστὶν τὴν τύχην εἶχοντι. εἴτα τὸν νῦν καμὸν τοῦτον ἐκεί-
 νῳ στυγερῶς, ὡς ἰμοίων πάλιν τῆς παρ᾽ ἡμῶν γεροντότων.
 ἐπὶ τὴν ἡμέραν, ὡ γυναικῶν, τὸ τέκνον διεχεραίνεν ὀλοφύου
 ἀμεμπτότερον ποιουῦτες αὐτοῖς τὰ παρ᾽ ἐκείνου ἡμέρας
 παρ᾽ ἀφροσύνην. τὴν δὲ ἐν μέσῳ διετίαν ἐξαίρειν μὲν ἔδει τῆς
 μνήμης, ὡς δὲ χάριν καὶ ἀπόλαυσιν παρ᾽ ἀφροσύνην, ἐν ἡδονῇ
 πτεροῦται καὶ μὴ τὸ μικρὸν ἀγαθόν, μέγα νομίζον κακόν.
 μηδὲ ὅτι τὸ ἐλπίσόμενον οὐ παρ᾽ ἐστὶν ἡ τύχη καὶ παρ᾽ ἐστὶ
 ὀλοφύουτος ἀφροσύνην. αἰετὸν γὰρ ἡ παρ᾽ ἐστὶν ὀλοφύουτος
 τὸ παρ᾽ ἐστὶν τὴν τύχην ἴλεων καὶ ἀμεμφές, καλὸν καὶ ἡδὺν
 ἀποδίδωσι καρπὸν. ἐν δὲ τοῖς τοιούτοις, ὁ μάλιστα τῆς μνή-
 μης τῆς ἀγαθῶν ἀπαρῶν ὀλοφύουτος, καὶ τὸ βίου παρ᾽ ἐστὶν ὀλο-
 φύουτος καὶ λαμπαρῶς μετ᾽ ἀφροσύνην καὶ μεταφῶρων ἐκ τῆς
 στυγερῶν καὶ ἀφροσύνης τὴν ἀφροσύνην, ἢ πρῶτον παρ᾽ ἐστὶν ὀλο-
 φύουτος τὸ λυποῦν, ἢ τῆ παρ᾽ ἐστὶν τὴν αἰλίον μίξιν μικρὸν καὶ ἀφρο-
 σύνην ἐπιπέσει. ὡς παρ᾽ ὅτι τὸ μύρον αἰετὸν μὲν ἀφροσύνην τῆς στυ-
 γερῶν, παρ᾽ ἐστὶν τὰ δυσώδη φάρμακόν ὅστιν, οὕτως ἢ ὀλοφύουτος
 τῆς ἀγαθῶν ἐν τοῖς κακῶσι καὶ βουηταῖα ἀναγκαῖον παρ-
 ἔχεται χρῆσθαι τοῖς μὴ φθίγειν ὅτι μεμνησθαι τῆς στυ-
 γερῶν, μηδὲ πρῶτον καὶ πρῶτως μεμνησθαι τοῖς τὴν τύχην. ὅ-
 τι παρ᾽ ἡμῶν παρ᾽ ἐστὶν οὐ παρ᾽ ἐστὶν, στυγερῶν τοῖς ἐαυτῶν βίου,

A aliave consimili re nobis quasi praesidium imponat: quae quotidie occurrentia, & fatuum incutientia pudorem, ita deiciunt, inque angustias redigunt, & meticulousum faciunt animum, ut luctus gratia sic obsessus, neque risum, neque lucem, neque mensam humaniorem participet merens. Huic malo comitatur corporis neglectio, & averfatio vnctionis, la-uacri, ac reliquae victus rationis. cum contra debeat anima a corpore bene habente sibi auxilium accer-sere. Magna enim pars mcesticiae retunditur atque luxatur, quando corpus veluti fluctus in tranquilli-tate maris diffusum est. vbi autem aestus & asperitas ex victus mala ratione obortus facit, ut corpus nihil commodum aut gratum animo suggerat, tantum dolores & molestias, tanquam acerbis quasdam & infensas exhalationes submittat: ne volentes qui-dem facile ad quietem animi sese possunt recipere, tot pravis affectionibus animo laeso. Id vero quod in tali re maximum est, & apprime metuendum, nihil me terret: scilicet malarum mulierum aditus, voces, & in lamentando societas: quibus illae dolorem exa-cuunt, non sinentes eum vel aliis rebus, vel a seipso confici atque elanguescere. Non enim nescio quantum nuper certamen certaueris, cum opem tu-ilsti Theonis forori, & pugnauisti contra mulieres, quae extrinsecus cum eiulatibus & conclamationibus tanquam ignem inferentes accurrebant. Quippe a-micorum aedes cum vident ardere homines, vnusquis-que ad extinguendum incendium omnem suam cele-ritatem, omnem vim confert: cum animum vident ardere, ipsi fomites & alimenta incendio suggerunt. Et cui oculi dolent, illum non patiuntur, quantumvis cupientem, inflammationi manum adiungere, neque eam ipsi tangunt: qui in luctu est, sedet dolorem suum exhibens cuius tanquam fluentum aliquod com-mouendum atque exacerbandum: cum quidem is ex leui agitatione & titillatione in magnum ac diffi-cillimum curatu morbum abeat. Verum ego satis scio, ab his te tibi cauturam. At enim id te conari velim, ut frequenter te cogitatione in illud transferas tem-pus, quo tempore nondum nobis ista prole nata ni-hil erat quod cum fortuna conquereremur. deinde hanc cum illa contineres tempestatem, atque sic ratio-cinere, eundem nunc esse nostrum, qui tunc fuit, sta-tum. Alioqui videbimur, mea vxor, inique ferre il-lum filiolarum nostrae partum, si res nostras ante ortum eius minus culpadas pronunciemus fuisse. Biennium vero, quod intercessit, neutiquam eximendum est me-moriae: sed voluptati nobis ducendum, quod nobis gratam oblectationem praebuerit. neque debemus exiguum bonum pro magno malo deputare: aut ad-uerfus fortunam ingrati pro eo quod dedit esse, quia non adiecit id quod spe conceperamus. Semper quidem pulcrum suauemque fructum fert de diis bo-na verba dicere, fortunamque equo animo & citra in-cusationem ferre. in tali autem casu qui bona in memo-riam sibi reuocat, & cogitationem ab obscuris & ani-mum coturbantibus ad lucida ac splendida conuertit: aut omnino is dolor extinguat, aut cum contra-riis temperando exilem debilemque reddit. Sicut enim vnquod semper olfactui adfert delectationem, ad-uerfus foetida etiam remedii vim obtinet: sic bonorum in animo comemoratio rebus aduersis vsus quoque necessarii auxilii praebet iis qui non fugiunt memi-nisse commodorum praeteriti temporis, neque vbi que & semper culpant fortunam. Quod sane minimo nos decet, ut calumniam vitae nostrae impingamus,

fi
 vi
 be
 no
 m
 ac
 be
 m
 ho
 let
 tiu
 lib
 tua
 no
 ten
 circ
 ficu
 sus
 poc
 inco
 num
 tabi
 vbi q
 plora
 que
 foler
 magi
 na ha
 nullu
 lore.
 cum
 rum
 nuer
 xena
 pauc
 cogit
 ceres
 suade
 dum
 vera,
 mystic
 nos no
 anima
 ti, qu
 tempo
 bus &
 diderit
 definit
 casibus
 fenect
 nos, im
 hoc hal
 ad corp
 tem, hi
 & prem
 conser
 lioribus
 ad suan
 quis illi
 ter refic
 Ant
 nisi qu
 neratur
 dicame
 γμάτω

fi ea libri instar reliquis omnibus puris & sinceris vnicam lituram habet. Sapenumero hoc audiuisti, beatitudinem pendere à rectis consiliis in affectionem animi constantē desinentibus: fortunæ autem mutationes nullum magnum momentum adferre ad summam vitæ. Si tamen opus sit nos quoque gubernari rebus externis, ac fortuita cum vulgo enumerare, iudicibusque nostræ felicitatis vti quibusvis hominibus: noli respicere in præsentēs lacrymas, & luctus hominum qui ad te veniunt casum tuum miserantes, prauo quodam more susceptos. sed hoc potius considera, quomodo ii te singuli suspiciant ob liberos, domum, vitam. Turpe vero fuerit, cum alii tuam exoptent fortunā, etiam cum hoc quod nunc nobis molestiam adfert coniunctam, te eam præsentem vituperare: neq; ex ipso calamitatis morfu sentire, quantum habeant gratiæ ea quæ supersunt. An sicut nonnulli capite vel sine carentes Homeri versus feligunt, multis interim tot atque præclaris eius poematum partibus supina oscitantia præteritis: ita incommoda vitæ calumniose conquiremus & enumerabimus, cōmodis promiscue neglectis? imitabimurque auaros & sordidos homines, qui multa vbi quæsiuerunt, non vtuntur partis, sed amissa deplorant? Sin autem eam miseraris quod innupta atque sine sobole decesserit: alia habes quibus te confoleeris, in quibus nihil tale deest. non enim sunt hæc magna mala iis quibus defunt, & interim parua bona habentibus. Illa vero cum iam eo venerit, vbi nullus est dolori locus, nihil nostro opus habet dolore. quid enim nobis ab ea mali euenire potest, cum omni ipsa vacet molestia? nam magnarum rerum amissiones dolorem abiiciunt, cum eo pertinent, vt nihil iis dolore sit opus. Cæterum Timoxena tua paucis est priuata rebus: pauca enim norat, paucisque gaudebat, quæ vero neque sensu neque cogitatione percepit, quomodo ei hæc adempta diceret? Enimvero quæ alios audis dicere, quibus persuadent vulgo nullum malum, nullum incommodum esse iis qui soluti sunt corpore: scio ne credas vera, impediri te doctrina à maioribus accepta, ac mysticis tesseriis sacrorum Bacchi, quæ nobis inter nos notæ sunt, qui eas communicamus. Itaque ergo animam, vt pote interitus expertem, cogita idem pati, quod accidit auibus captiuis. Si enim multum temporis in corpore ea fuerit educata, multisque rebus & longa consuetudine cicurata huic vitæ se subdiderit: rursus auolans, denuo subit corpus, neque definit nouis ortibus subinde implicari huius vitæ casibus atque euentis. Noli enim arbitrari propterea senectutem male audire & culpari, quia rugas, canos, imbecillitatemque corporis secum trahit. sed hoc habet molestissimum ea, quod animam rerum ad corpus pertinentium memoria quasi obsolescentem, hisque nimio studio deditam, redigit: flectitq; & premit, figuram quam affecta à corpore accepit, conseruans. illa autem accepta quidem * à melioribus, tenetur: tanquam è molli flexu renitens ad suam naturam. Sicut enim ignis extinctus, si quis illico accendat, rursus exfuscitatur, ac celeriter reficitur * * *

Aut simul est natus, Plutonia tecta subire.

nisi quod magnus ei amor rerum terrestrium ingeneratur, emolliturque vsu corporis & tanquam medicamentis colliquatur. Sed in acceptis à maioribus

ὅπως ὠκίστα πύλας αἰδαο περήσοι, πλὴν ἔρωτα πολὺ ἐγχεῖσθαι τῷ αὐτῷ πρῶτον, καὶ μαλακῆσαι πρὸς τὸ σῶμα, καὶ συντακίῳι κατὰ τὸ πρῶτον φαρμάκων. τοῖς δὲ πατρίοις

A εἰ μίαν ἐρχεται ὡς τὸ βιβλίον ἀλοιφὴν ἐπὶ πᾶσι κατὰ τοὺς καὶ ἀκεραίοις τοῖς ἄλλοις. ὅτι μὲν γὰρ ὁρθῶν ἐπιλογισμῶν εἰς εὐσταθίαν ἔχεται τὸ τελειῶντων ἡρτη) τὸ μακάριον, αἱ δὲ ἀπὸ τῆς τύχης ἔρχεται μεγάλας ἀποκλίσεις οὐ ποιοῦσιν, ὅσδε ἔπι φέροισι σωτηρίας ὀλιθῆσαι ἔβίβ, πολλακίς ἀκίχθας. εἰ δὲ δεῖ καὶ ἡμᾶς, κατὰ τὸ οἱ πολλοί, τοῖς ἔξωθεν κυβερνῶσθαι πρῶτα καὶ τὰ πρὸ τῆς τύχης ἀπαριθμεῖν, καὶ κριταῖς χρεῖσθαι πρὸς διδασμονίαν τοῖς ἐπιτυχούσιν ἀθρώποις, μὴ σκεπτεῖν τὰ νῦν δάκρυα καὶ τὰς ἐπιθρηνησεις τῶν εἰσιόντων, ἔχει πινὲ φαύλω φαρμακῶνας πρὸς ἕκαστον, ἀπὸ ἐνόη μᾶλλον ὡς τῆ λουμένη ἀφαιτελῆς ὑπὸ τούτων, ἔπι τέκνοις, καὶ οἴκῳ καὶ βίῳ καὶ δεινόν ὅστιν ἐτέροις μὴ ἠδέως ἀνέλκῃ τὴν τύχην, καὶ τούτου πρῶτοντος ἐφ' ᾧ νῦν ἀνιῶμεθα, σὲ δὲ ἐγκαλῆν καὶ δις φορεῖν παρούσης, καὶ μὴ δὲ ἀπ' αὐτῆς τῆ δάκνοντος ἀδάνεα πηλίχας ἔχει τὰ σωζόμενα χεῖρας ἡμῶν. ἀλλ' ὡς περ οἱ τοῖς ἀκεφαλοῖς καὶ μείζονες Ὁμήρου εἴχους ἐκλέγοντες, τὰ ἵ πολλὰ καὶ μεγάλα τῆ πεποιθημένων ὑπὸ τῶν παρορῶντες, ἔπως ἔξακρίβῳν καὶ συκροφατεῖν ἔβίβ τὰ φαύλα, τοῖς ἵ χρεῖσθαι ἀνὰ δευτέρῳ καὶ συκροχρῶνως ἐπιβάλλουσιν, ὁμοίον τι τοῖς ἀμελῶντες καὶ φιλαργύροις πάθειν, οἱ πολλὰ συνάγοντες οὐ χρεῖν) παροῦσιν, ἀλλὰ θρῆνῶσι καὶ δις φορεῖσιν ἀπολομένων. εἰ δὲ ἐκείνης ἔχεις οἶκτον ἀγάμου καὶ ἀπαίδος οἱ χρομῆς, αὐτῆς ἔχεις ἐπὶ ἄλλοις ἠδὲ στυγῆν ποιῆν, μηδέως τούτων ἀτελῆ μηδὲ ἀμοιρον ἡγορηθῆναι, οὐ γὰρ ὅστι τῶν τα μεγάλα μὴ τοῖς φερομένοις ἀγαθὰ, μικρὰ ἵ τοῖς ἔχουσιν. ἐκείνη δὲ εἰς τὸ ἀλυπον ἡχουσα, λυτεῖν ἡμᾶς οὐ δεῖται. τί γὰρ ἡμῶν ἀπ' ἐκείνης κακόν, εἰ μὴ δὲν ἐκείνη νῦν ὅστι λυπηρῆς καὶ γὰρ αἱ τῶν μεγάλων φησεις, ἀποβάλλοισι τὸ λυποῦν εἰς τὸ μὴ δεῖσθαι τῶν ἀγρομῶν. Τιμοξένα δὲ ἡσῆ, μικρῶν μὴ ἐσέρεται (μικρὰ γὰρ ἔγνω, καὶ μικροῖς ἔχαρε) ὡν ἵ οὔτε ἀδύσθιν ἔχεν ἔτε εἰς ἔπινοια ἦλθεν, οὔτ' ἔλαβεν ἐπίνοια, πῶς αἱ φερεῖς λέγοντες καὶ μὴ αὐτῶν ἄλλων ἀκούεις οἱ πείθουσι πολλοῖς, λέγοντες ὡς ὅσδε οὐδαμῆ τῶν ἀγαθῶν κακόν, οὐδὲ λυπηρῶν ὅστιν, οἶδα ὅτι καλοῦσε σε πεφύκῳ ὁ πάτερος λόγος καὶ τὰ μυστικὰ σύμβολα τῶν πρὸ τὸν Διόνυσον ὀργασμῶν. ἀσπίσθην ἀλλήλοισι οἱ κρινονοῦντες. ὡς οἶν ἀφθαρτον ἔσαν τῶν ψυχῶν ἀφροσύνη τὸ τῆς ἀλισημῶν ὄρνοις πάθειν. ἀν μὴ γὰρ πολὺν εἰσεραφῆ τῶν σώματι χρονον, καὶ γῆται τῶν βίῳ τούτῳ ἠτασὸς ὑπὸ πρῶτα καὶ πολλῶν καὶ μακρῶν συνηθείας, αὐτῆς κατὰ τοῦσα πάλιν ἐσθῆται, καὶ ὅσδε ἀνῆσιν ὅσδε λήγει τοῖς ἐπ' αὐτὰ συμπελεχόμενῳ πάθει καὶ τύχαις ἀφ' ἧς τῶν γενέσεων. μὴ γὰρ οἶου λυδορεῖσθαι καὶ κακῶς ἀκούειν ὁ γῆρας, ἀφ' ἧς τῶν ῥυσότητα καὶ τῶν πολιῶν, καὶ τῶν ἀσθενειῶν τῆ σώματος. ἀλλὰ τῆτο αὐτῆ τὸ χαλεπώτατον ὅστιν, ὅτι τῶν ψυχῶν ἑωλόν τε ποιεῖ τῆς μνήμης τῶν ἐκεῖ καὶ λιπαρῆ πρὸς αὐτὰ. καὶ ἀμωτῆ καὶ πτεῖζει τὸν χημαπισμόν, ὃν ἔχεν ὑπὸ τῆ σώματος ἐν τῶν πεποιθημένων ἀφροσύνη τῶν ἵ ληφθῆσαι μὴ

F ὑπὸ κρῆθῶν ἔχεται, κατὰ τὸν ἐκ καμπίης ὑχῆς καὶ μαλακῆς ἀναχάπωμα πρὸς τὸ πέφυκεν. ὡς περ γὰρ ὁ πῦρ αἱ πῆς ἀποσέσας ὅστις ἔξάσθη, πάλιν ἀναρρίπτειται, καὶ ἀναλαμβαίνει τὰ χέως,

ὅπως ὠκίστα πύλας αἰδαο περήσοι, πλὴν ἔρωτα πολὺ ἐγχεῖσθαι τῷ αὐτῷ πρῶτον, καὶ μαλακῆσαι πρὸς τὸ σῶμα, καὶ συντακίῳι κατὰ τὸ πρῶτον φαρμάκων. τοῖς δὲ πατρίοις

καὶ παλαμοῖς ἔθισι καὶ νόμοις ἐμφαίνεται μάλλον ἢ παρὰ τῶν ἀλήθειαι. τοῖς γὰρ αὐτῶν ἡπείροις ἀποθανόντων οὐτε χάσ' ὀπιφέρειν, οὐτ' ἄλλα δράσι παρὰ αὐτὰ οἷα εἰκὸς ἕσθ' ἰσχυρόντων ποιεῖν τοῖς ἄλλοις. οὐ γὰρ μέτεσι γῆς ὁσδὲν οὐτε τῶν παρὰ γυναικῶν, εἰδὲ αὐτὰ παρὰ τὰς καὶ μνήματα, καὶ παρὰ τὰς νεκρῶν φιλοφροῖσι καὶ παρὰ τὰς δῶναι τοῖς σώμασιν. οὐ γὰρ ἔσθ' οἱ νόμοι τοῖς πηλικύτοις, ὡς ἔχουσιν εἰς βελτίονα καὶ βελτιότερον μοῖραν ἅμα καὶ χάσιν μετρητέας.

ἐπεὶ δὲ

ὁ ἀπίστειν χαλεπότερον ἔστιν αὐτοῖς ἢ τὸ πιστεῦν, τὰ μὲν ἔκτος οὕτως ὡς οἱ νόμοι παρὰ τῶν ἁπλοῶν, ἔχουσιν τὰ δὲ ἐκτός, ἐπιμαλλον ἀμείψασθαι καὶ κατὰ καὶ σώφρονα.

λείπει.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Συμποσιακῶν παρὰ βλημάτων βιβλία θ'.

BIBLION PRWTON.

Εἰ δεῖ φιλοσοφεῖν παρὰ πότον. Πρόβλημα α'.

Οἱ μισθὸν μνάμονα συμπόταν, ὡς Σόσιππε Σενεκίων, εἶνοι παρὰ τοῖς ὀπιθήμοις εἰρηάζ' ἀλέγει, φορτικῶς ὀπιθήκως καὶ ἀναγώγῃς ἐν ᾧ πίνῃ ὄντας, οἱ γὰρ εἰς Σικελία Δωρεῖς (ὡς εἶπεν) τὸν ὀπιθήμον μνάμονα παρὰ τῶν ἁπλοῶν. εἶνοι καὶ τὰ παρὰ τῶν οἴων) τοῖς παρὰ πότον λεηλυμένοις καὶ παρὰ τῶν ἀμνηστῶν ἐπαχθῶν, διὸ τὴν τε λήθην οἱ πατριοὶ λόγοι καὶ τὰ νάρθηκα ᾧ παρὰ τῶν ἁπλοῶν, ὡς ἢ μηδενὸς δέον μνημονεύειν τῶν ἐν οἴνῳ πλημμεληθέντων, ἢ παντελῶς ἐλαφρᾶς καὶ παιδικῆς νοσησίας δεομένων. ἐπεὶ ὅτι καὶ σοὶ δοκεῖ τῶν μὲν ἀτόπων ἢ λήθῃ ὄντι σοφῆ καὶ εὐειπιδῆν εἶναι τὸ ὅλως ἀμνημονεύειν τὰ ἐν οἴνῳ, μὴ μόνον ᾧ φιλοσοφῶν λεηλυτῶν μάχασθαι τὰ τραπεζῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ φιλοσοφῶν τοὺς ἄλλοις μισθῶν ἀντιμυρτυρῶντας ἔχον, Πλάτωνα, καὶ Ξενοφῶνα, καὶ Ἀριστοτέλην, καὶ Σπεύσιππον, Ἐπίκουρον καὶ Πρῦτανιν, καὶ Ἐρωῦνιμον, καὶ Δίωνα τὸν ἄκαθημίαν, ὡς ἄξιόν τιος ἀποδοῦναι πεποιημένοις ἔργον, ἀναγνῶσθαι λόγους παρὰ πότον ἁπλοῦς, ὡς τῆς τε δεῖν ἡμᾶς τὰ παρὰ τὴν πολλὰς ἐν τῇ Ρώμῃ μὲν ἡμῶν καὶ παρὰ ἡμῖν ἐν τῇ Ἐλλάδι, παρὰ τῆς ἅμα τραπεζῆς καὶ κίλικος, φιλοσοφῶντων συναγαγεῖν ἅπασι τῶν παρὰ τῶν ἁπλοῦς, τῶν μὲν ἡδὲ σοὶ πέπομφα τὰ βιβλίων, ἐκαστοῦ δέκα παρὰ βλημάτων παρὰ τῶν ἁπλοῦς πέπομφω ὅτι καὶ τὰ λοιπὰ τῶν χάσιν, ἀντὶ τῶν δόξῃ μὴ πρὸς τῶν ἀμυσσῶν μὴ δὲ ἀποσοδιένουσα εἶναι. Πρῶτον δὲ πρὸς τῶν τετακται ὅτι παρὰ τῶν φιλοσοφῶν παρὰ πότον μὲν μνηστῶν γὰρ ὅτι ζητήσεως Ἀθηνῶν μὲν δεῖ πρὸν ἁπλοῦς, εἰρηστῶν ἐν οἴνῳ φιλοσοφῶν λόγους, καὶ τί μέτερον ἔστι χρωμένους Ἀείων παρὰ, εἰσὶ γὰρ (ἐφῆσε) παρὰ τῶν ἁπλοῦς οἱ φιλοσοφῶντες ἔστι οἴνῳ μὴ δίδόντες; ἐγὼ δὲ εἶπον, Ἀλλ' ἔγὼ γὰρ ἐν ᾧ εἶπαίρε οἱ καὶ πρὸς τῶν σεμνῶς καὶ τειρωνεύοντες λέγουσι μὴ δεῖν ὡς παρὰ οἴνῳ δέσπονται ἐν οἴνῳ φησὶν εἶναι φιλοσοφίας;

to ad nodū graue simulantē seueritatē, philosoph. a dicūt tanquā matē enī familias nō debere loqui inter pocula: Perfasque

A per manus moribus atq; legibus magis elucet quid in his rebus sit verum. Suis enim infantibus mortuis neque inferias libant, neq; aliud quicquam faciunt eorum, quæ fieri mortuis apud alios solent. neque enim terræ, aut terrestrium infantes vllam partem percipiunt. neque circum eorum sepulcra & monumenta ac cadauerum expositionem commorantur aut adsident. nam leges id non permittunt: quia hoc nefas sit, cum ii in meliorem ac diuiniorē conditionem simul locumque concesserint. * quoniam vero difficilius est fidem iis derogare quàm adhibere: externa quidem sicut leges præcipiunt constitua-

B

mus: interna autem etiam magis incontaminata, pura atque moderata sunt.

PLVTARCHI SYMPO-

siacion, id est Conuiualium disputationum, Libri nouem.

LIBER PRIMVS.

C

An philosophandum sit inter pocula.

Quæstio prima.

ROVERBIVM illud, Soffi Senecio, Odi memorē compotore, sunt qui in epistathmos, hoc est bibendi magistrōs siue arbitros in conuiuio referendū putēt, qui plerunq; ea in re importuni sunt & immoderati. etenim Dorianes in Sicilia qui degūt, magistrū bibendi in conuiuio Mnamona (id est memoriē) appellasse existimātur. Alii adagiū illud imperare cēsēt obliuionē eorum quæ inter pocula dicuntur atq; aguntur. ideoq; maiorū nostrorum ritu Obliuio & ferula vna cū Baccho dedicantur: quo indicatur aut nihil corū in memoria habendū quæ per vinum peccantur, aut leui omnino ac puerili pœna corrigēdū esse. Quādo autē tibi quoq; videtur obliuio malorum reuera esse bona, quod idē Euripides pronunciauit: prorsus aut obliuione cōterere quæ inter pocula sunt, non modo aduerfari mensæ officio, quod ei tribuitur amicitiarū conciliandarū: sed haberi etiam qui contrariū testentur præstantissimi viri Plato, Xenophon, Aristoteles, Speusippus, Epicurus, Hieronymus, Dio Academicus, qui operæ precii censuerunt colloquia conscribere in cōuiuio habita, existimaueruntq; debere nos colligere quidquid de rebus ad humanitatē pertinētibus memoria dignū sparfim vel apud exteros vel in Græcia in mēsa & inter pocula disputatū sit: ego id opus aggressus, tres iam ad te misi libros, quorū vnusquisq; decem cōpleteretur quæstiones: missurus etiā breui reliquos, si tibi hæc videbuntur non plane à Musarum & Bacchi venustate aliena. Primum locum huic quæstioni tribuimus, Sitne inter pocula philosophandum. Meministi enim aliquando Athenis quæstione post cœnā oborta an in vino, & quatenus vitēdū esset philosophicis disputationibus, Aristonē, qui tū vna aderat, dixisse: Sunt ne igitur, dii boni, qui in conuiuio philosophiæ locum denegēt: Tunc ego: Equidē sunt, aiebā, amice. & ve-